

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

หลักการของพระพุทธศาสนา

Hello~ Hello~ nice to meet you!

ตัวชี้วัด

ส1.1 ม.4/4 วิเคราะห์ข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

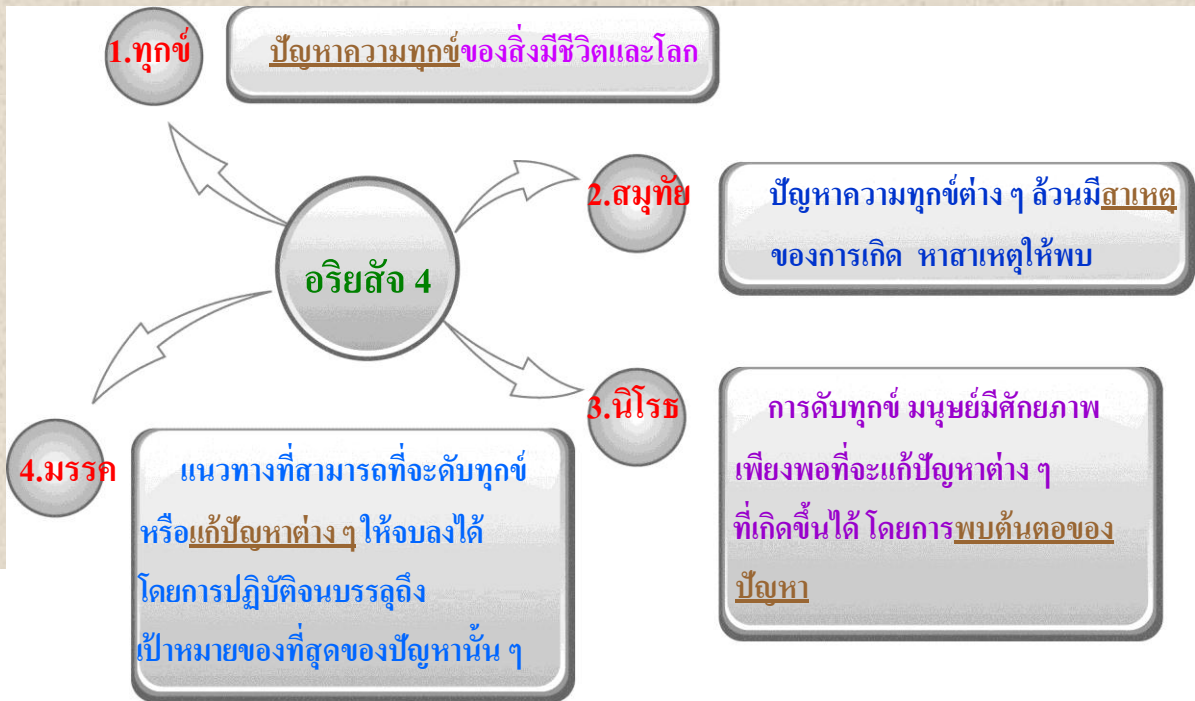
ธรรมะ คือ หลักความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ตามธรรมชาติ ทั้งที่เป็นรูปธรรมที่จับต้องได้และนามธรรมที่จับต้องไม่ได้

ในทางพระพุทธศาสนาแบ่งธรรมะเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับโลกียธรรม คือ ธรรมของผู้ยังไม่หมดกิเลส และ
2. ระดับโลกุตตรธรรม ธรรมชั้นสูง ได้แก่ บุคคลผู้บรรลุธรรมรู้และเข้าใจสภาพของรูปธรรมและนามธรรมอย่างแจ่มแจ้งจนหมดอาสวะกิเลสโดยสิ้นเชิง

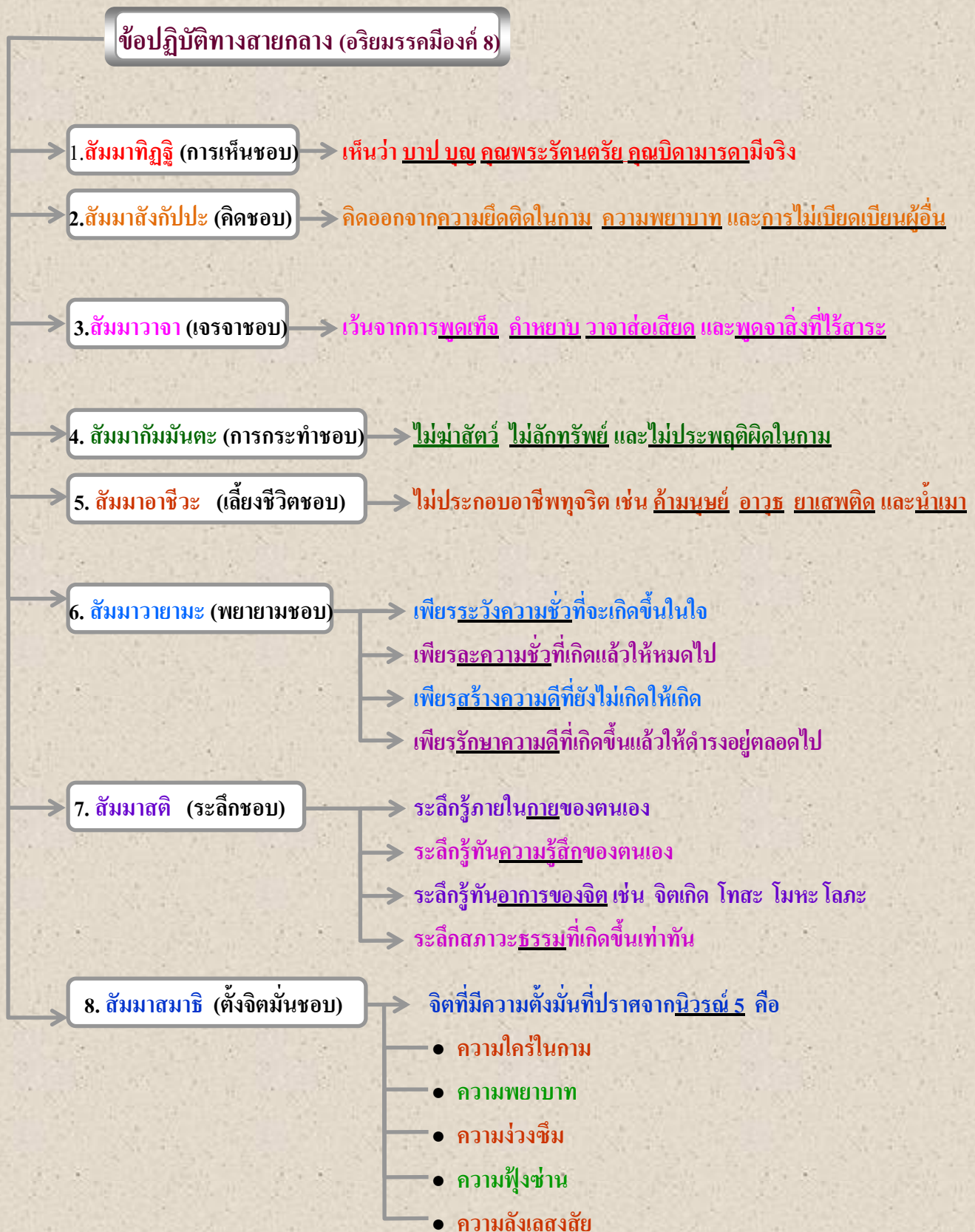
1. ข้อปฏิบัติทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

1.1 พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากล

1.2 พระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติที่เป็นทางสายกลาง

(มัชฌิมาปฏิปทา)

ตัวชี้วัด

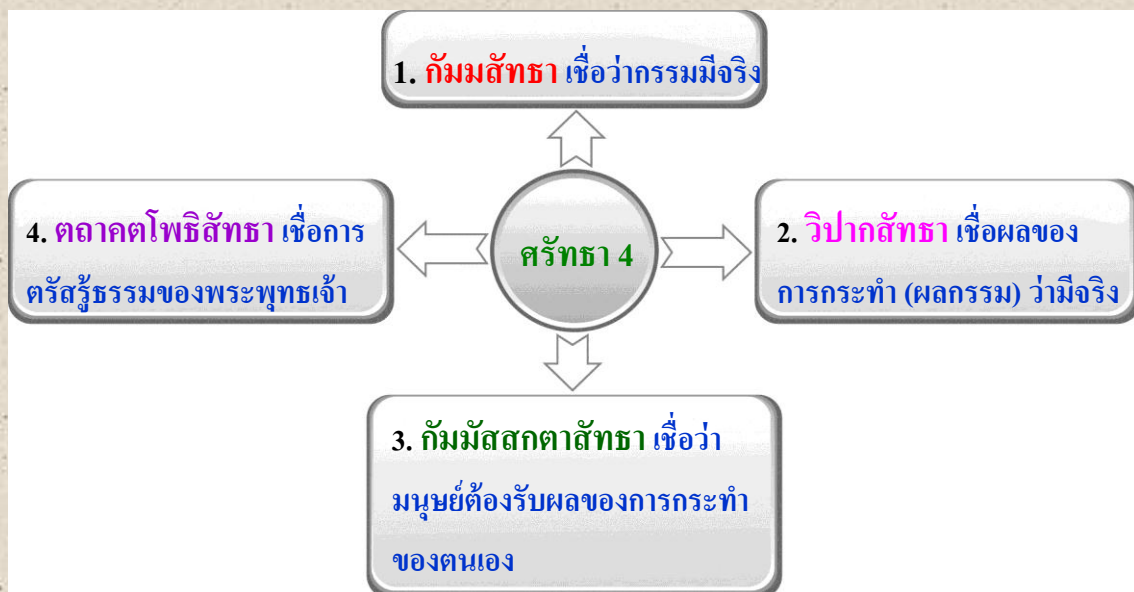
ส1.1 ม.4/5

วิเคราะห์การพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้องในพระพุทธศาสนา
หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2. การพัฒนาศรัทธาและปัญญาทางพระพุทธศาสนา

2.1 การพัฒนาศรัทธา

ศรัทธาในพระพุทธศาสนา

2.2 การพัฒนาปัญญา

ปัญญาในทางพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาแบ่งปัญญาเป็นกี่ระดับ และมีวิธีการพัฒนาปัญญาอย่างไร

□ ปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติธรรมจนบรรลุรู้แจ้งอริยสัจ 4

จัดเป็นปัญญาของพระอริยบุคคลผู้หมดจดจากกิเลสเป็นโลกุตตรปัญญา

3 ภาวนามยปัญญา : ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา

2 จินตมยปัญญา : ปัญญาที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์

1 สุตมยปัญญา : ปัญญาที่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียน

□ เป็นปัญญาโลกียะระดับปุถุชน ตั้งแต่สามัญชนธรรมดาจนถึงนักวิทยาศาสตร์

□ การพัฒนาระดับปัญญาของปุถุชนให้สมบูรณ์ตามหลักของพระพุทธศาสนา

○ ปัญญาที่รู้จักความเสื่อม (อปายโกศล) ว่าสิ่งใดควรเสพ สิ่งใดควรละ

○ ปัญญาที่รู้จักความเจริญ (อายุโกศล) รู้ว่าอะไรที่เป็นเหตุแห่งความเจริญ

○ ปัญญาที่รู้ทั้งเหตุแห่งความเสื่อมและความเจริญ (อุปายโกศล)

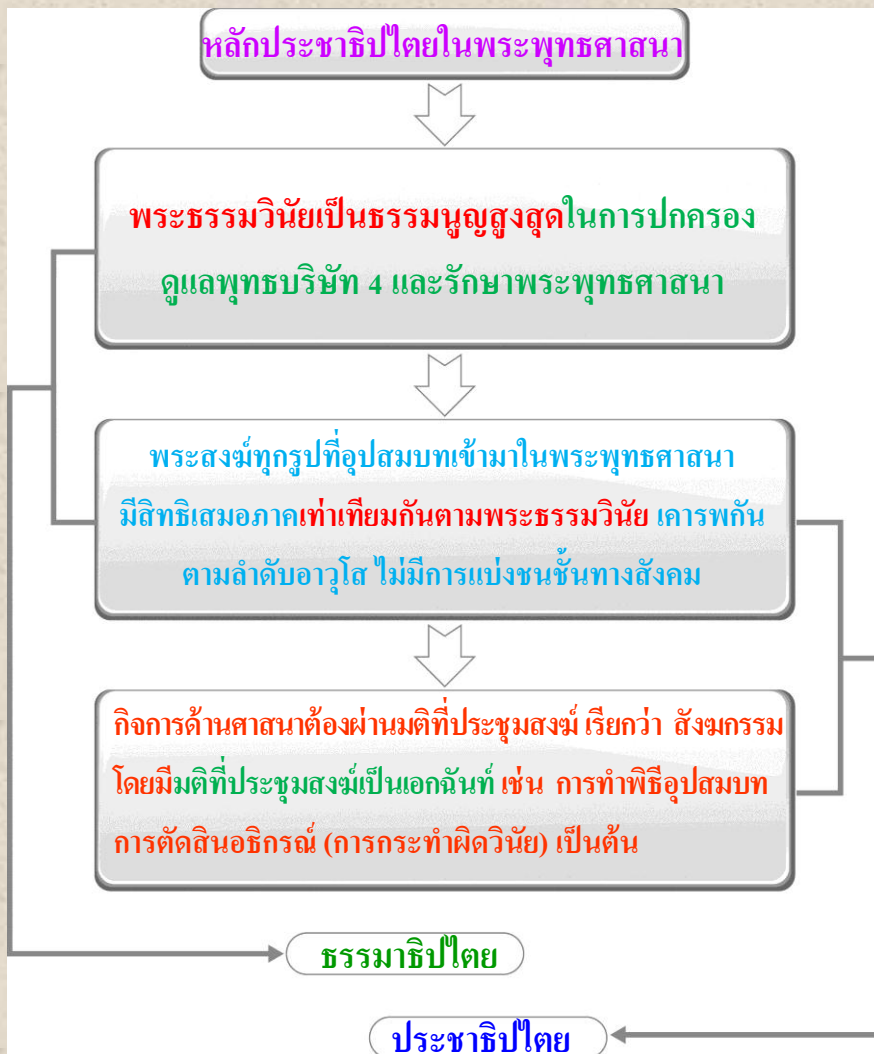
ตัวชี้วัด

ส1.1 ม.4/6

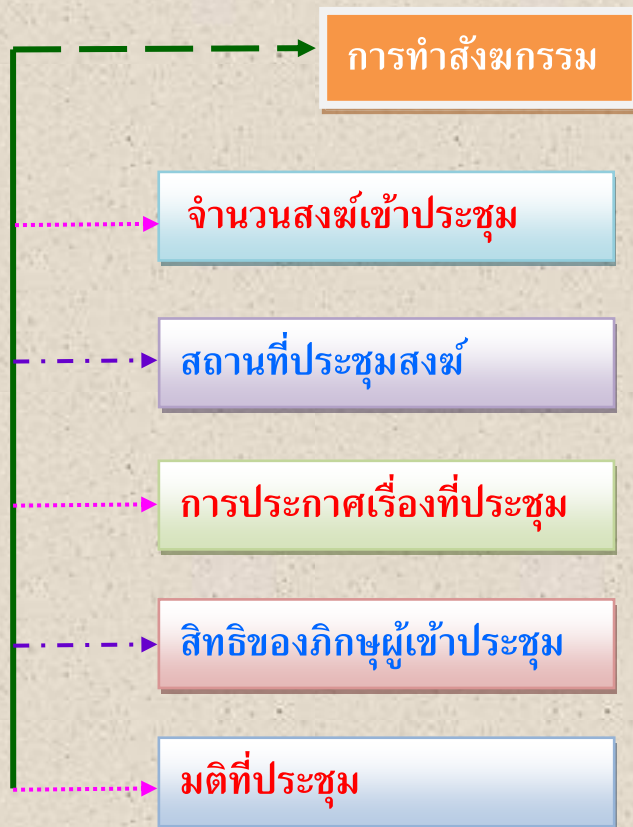
วิเคราะห์ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา
หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

3. ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

3.1. หลักประชาธิปไตยทั่วไปในพระพุทธศาสนา

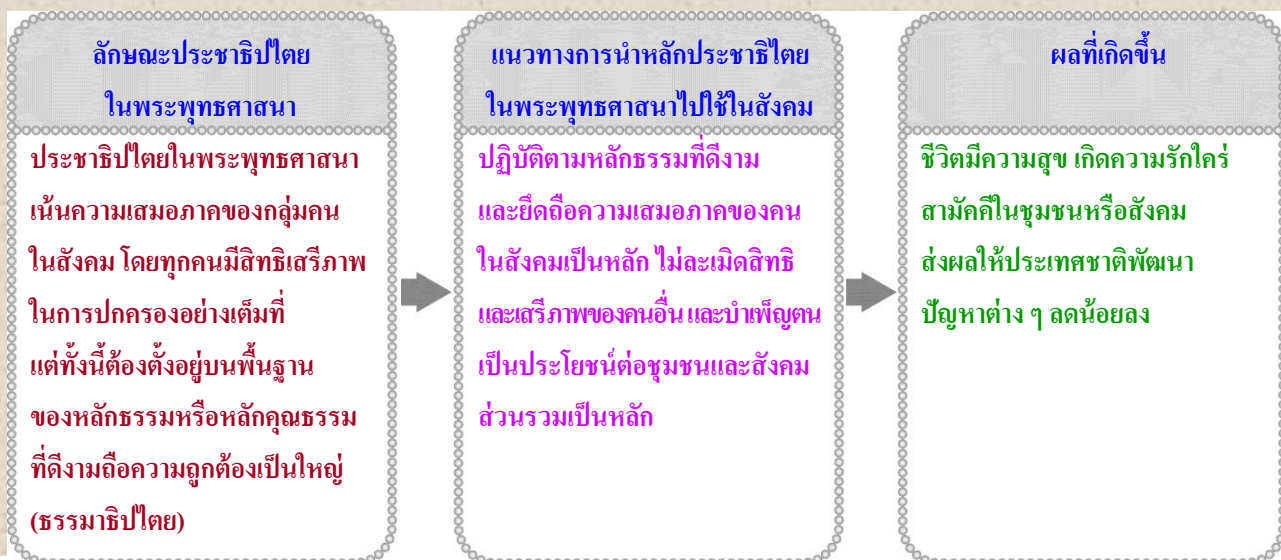

3.2 หลักประชาธิปไตยในการที่พระพุทธเจ้าทรงมอบความเป็นใหญ่แก่สงฆ์

3.3 ลักษณะอื่นๆ ที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

- ประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา สามารถนำไปใช้ในสังคมได้อย่างไรและมีผลเกิดขึ้นอย่างไรบ้าง

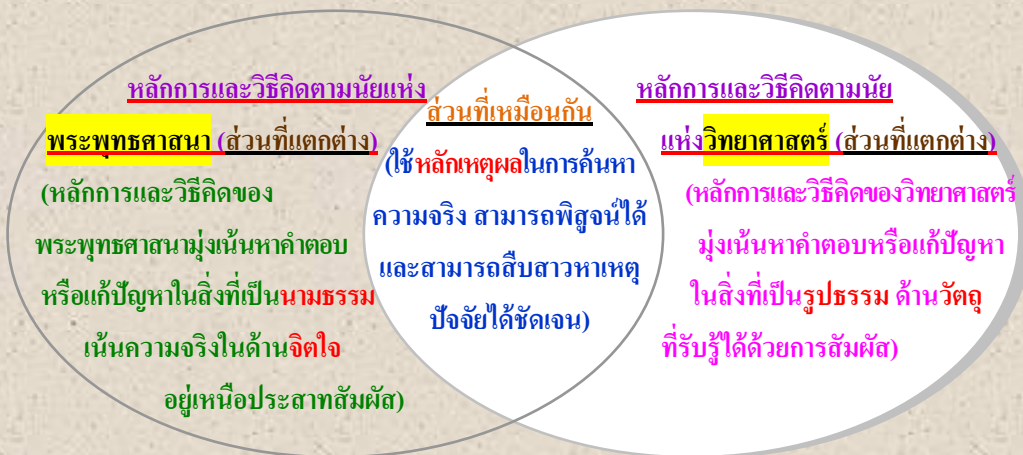
ตัวชี้วัด

ส1.1 ม.4/7

วิเคราะห์หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

1. หลักการของวิทยาศาสตร์กับพระพุทธศาสนา

เปรียบเทียบความเหมือนและต่างกันระหว่างหลักการ และวิธีคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์

2. การติดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์

สรุปความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์

หลักการและวิธีคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา

มุ่งเน้นในเรื่องที่เป็นนามธรรม หรือเรื่องจิตใจ
สอนให้เชื่อโดยยึดหลักเหตุผลเป็นหลัก
ใช้หลักความจริงเป็นหลักในการวินิจฉัย
เน้นในเรื่อง “กฎธรรมชาติ” คือ เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นมีกฎเกณฑ์และเหตุผลเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน

หลักการและวิธีคิดตามนัยแห่งวิทยาศาสตร์

มุ่งเน้นไม่ให้เชื่ออะไรง่ายจนกว่าจะได้พิสูจน์ก่อน
โดยมุ่งเน้นสืบค้นความจริงเกี่ยวกับสิ่งที่เป็น
รูปธรรม โดยในการสืบค้นความจริงนั้น มีลำดับ
ขั้นตอนที่ชัดเจนตั้งแต่การตั้งสมมุติฐาน การทดสอบ
และการสรุปผล

แนวทางการนำหลักการและวิธีคิดทั้ง 2 แนวไปปฏิบัติในชีวิต

ในการดำเนินชีวิตฝึกรับรู้เป็นคนที่ใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ฝึกเป็นคนช่างคิดวิเคราะห์หาผลดี ผลเสียจากการปฏิบัติ และสืบค้นข้อมูลอย่างมีขั้นตอน และหลักการที่ชัดเจนที่สุดก่อนที่จะปักใจเชื่อ เป็นต้น

คำถามท้ายหน่วยการเรียนรู้ 2

*****

1. นักเรียนสามารถนำหลักทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลในพระพุทธศาสนา มาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
(.....)
2. เราสามารถฝึกให้เป็นผู้ที่ยึดทางสายกลางเป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร
(.....)
3. ความเชื่อมั่นในการกระทำที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” นั้น เป็นความเชื่อมั่นในทางพระพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร
(.....)
4. บุคคลควรมีคุณสมบัติหรือบุคลิกลักษณะอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่าเป็น “ผู้ใฝ่รู้”
(.....)
5. พระภิกษุในพระพุทธศาสนามีสิทธิเสรีภาพ เหมือนพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยหรือไม่ อย่างไร
(.....)
6. หลักประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนากับหลักประชาธิปไตยในสังคมไทย มีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไรบ้าง จงอธิบาย
(.....)
7. หลักการทางพระพุทธศาสนามีความเหมือน หรือแตกต่างจากหลักการทางวิทยาศาสตร์อย่างไร
(.....)
8. นักเรียนคิดว่าระหว่าง “ความสุขทางกาย” ซึ่งเป็นสิ่งที่วิทยาศาสตร์มุ่งแสวงหากับ “ความสุขทางใจ” ซึ่งเป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนามุ่งเน้น สิ่งใดมีความสำคัญมากกว่ากันเพราะเหตุใด
(.....)
9. นักเรียนคิดว่านักวิทยาศาสตร์ควรมีจรรยาบรรณหรือไม่ และควรจะเป็นไปในลักษณะใด
(.....)
10. เราสามารถนำหลักการทางพุทธและหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ร่วมกันในการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขที่แท้จริงได้อย่างไรบ้าง
(.....)

